

RP 11/2018 rd

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till komplettering av regeringens proposition med förslag till lag om enskilda vägar och till vissa lagar som har samband med den (RP 147/2017 rd)

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås det att regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om enskilda vägar och till vissa lagar som har samband med den ska ändras.

Det föreslås i propositionen att de ändringar som beror på att kommunernas vägnämnder kommer att upplösas ska genomföras så att uppgifterna antingen överförs till den behöriga närings-, trafik- och miljöcentralen eller kvarstår hos de behöriga närings-, trafik- och miljöcentraler som för närvarande huvudsakligen ansvarar för dem.

Den föreslagna paragrafen om statsunderstöd i lagen om enskilda vägar ändras så att hänvisningarna till landskapsreformen stryks och uppgiften att bevilja statsunderstöd kvarstår hos närings-, trafik- och miljöcentralerna. I propositionen ingår också flera förslag till preciserande ändringar av den ursprungliga propositionen.

Det föreslås att lagarnas ikraftträdande tidigareläggs till den 1 januari 2019.

RP 11/2018 rd

INNEHÅLL

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL.....	1
INNEHÅLL	2
ALLMÄN MOTIVERING	3
1 INLEDNING.....	3
2 MÅLSÄTTNING OCH DE VIKTIGASTE FÖRSLAGEN.....	3
3 PROPOSITIONENS KONSEKVENSER	3
4 BEREDNINGEN AV PROPOSITIONEN	5
5 SAMBAND MED ANDRA PROPOSITIONER.....	6
DETALJMOTIVERING	6
1 LAGFÖRSLAG	6
2 IKRAFTTRÄDANDE	11
3 FÖRHÅLLANDE TILL GRUNDLAGEN SAMT LAGSTIFTNINGSORDNING	11
ÄNDRINGSFÖRSLAG.....	13
om enskilda vägar.....	13

ALLMÄN MOTIVERING

1 Inledning

På grund av tidtabellen för landskapsreformen föreslås det i regeringens proposition med förslag till lag om enskilda vägar och till vissa lagar som har samband med den (RP 147/2017 rd), nedan *den ursprungliga propositionen*, att de lagar som ingår i propositionen ska träda i kraft den 1 januari 2020. Det är fråga om en speciallag som hänför sig till verkställigheten av landskapslagen (RP 15/2017 rd).

Det förslag till lag om enskilda vägar som ingår i den ursprungliga propositionen avses ersätta den lag om enskilda vägar som trädde i kraft 1963. Genom den föreslagna lagen görs den reglering som gäller enskilda vägar mer flexibel, mindre omfattande och modernare till sin utformning, särskilt när det gäller väglag. Enligt lagförslaget ska bestämmelserna om kommunernas vägnämnder slopas och de uppgifter som tidigare tillfallit dessa överförs på andra myndigheter.

I denna kompletterande proposition föreslås det att de skrivningar som gäller landskapsreformen ska strykas i förslaget till lag om enskilda vägar. De skrivningar som stryks gäller myndighetsuppgifter och uppgifter i samband med statsunderstöd. Avsikten är att det hösten 2018 ska lämnas en separat regeringsproposition som beaktar de ändringsbehov som följer av landskapsreformen.

2 Målsättning och de viktigaste förslagen

Syftet med denna proposition är att snabbare åstadkomma de positiva effekter för väghållningen när det gäller enskilda vägar som var syftet med den ursprungliga förordningen. Det föreslås i den ursprungliga förordningen att lagen om enskilda vägar ska träda i kraft 2020 på grund av tidtabellen för landskapsreformen. De kopplingar den föreslagna lagen om enskilda vägar har till landskapsreformen är dock små. Det föreslås därför att lagarna ska träda i kraft redan vid ingången av 2019.

Det föreslås i den ursprungliga propositionen att kommunernas vägnämnder ska upplösas och de uppgifter som sköts av dem ska överförs till Statens tillstånds- och tillsynsmyndighet, som grundas i samband med landskapsreformen. Dessa uppgifter hänför sig till bedömningen av kommunens gatuhållningsskyldighet, sammankallandet av väglagsstämma och användningen av administrativa tvångsmedel. Det föreslås i denna proposition att de upplösta vägnämndernas uppgifter under 2019 ska skötas av närings-, trafik- och miljöcentralerna.

I den ursprungliga propositionen föreslås det att de bestämmelser som gäller understöd för enskilda vägar revideras genom att understödskriterierna gallras och fördelningen av statsunderstödet överförs till landskapen, som inleder sin verksamhet 2020. I denna proposition föreslås det att de uppgifter som hänför sig till statsunderstödet ska skötas av närings-, trafik- och miljöcentralerna 2019.

Dessutom föreslås det vissa preciserande ändringar i det ursprungliga förslaget till lag om enskilda vägar, närmast av teknisk natur.

Avsikten är att de ändringar i lagen om enskilda vägar som följer av landskapsreformen ska lämnas till riksdagen för behandling hösten 2018.

3 Propositionens konsekvenser

RP 11/2018 rd

De kopplingar lagen om enskilda vägar har till landskapsreformen är små, och enligt bedömningar kan de uppgifter som föreslagits bli överförda till landskapen och Statens tillstånds- och tillsynsmyndighet skötas av närings-, trafik- och miljöcentralerna under 2019.

Dessa är också enligt gällande lag behöriga att undersöka en fråga om kommunens skyldighet att överta väghållningen som väcks på en vägdelägars eller ett väglags initiativ. Det är således inte fråga om en uppgift som är ny för närings-, trafik- och miljöcentralerna.

Till de uppgifter som är nya för närings-, trafik- och miljöcentralerna är att befullmäktiga till sammankallande av ett väglags stämna och att förelägga hot om tvångsutförande gentemot väghållningsskyldiga. Det är dock inte fråga om någon stor uppgiftshelhet. På grund av uppgifternas natur kommer behovet av sådana åtgärder inte att vara särskilt stort, och närings-, trafik- och miljöcentralerna kommer med största sannolikhet inte att ställas inför några sådana uppgifter 2019.

En anpassning av närings-, trafik- och miljöcentralernas, liksom också kommunernas, statsunderstödsprocess på det sätt som den nya lagen och de nya understödkriterierna kräver tidigareläggs därmed med ett år. Eftersom rätten till understöd från och med det att den nya lagen träder i kraft också i fråga om understöd av kommunen förutsätter att ett väglag bildas, har tidtabellen för ikraftträdandet konsekvenser också för verksamheten i samband med sådana enskilda vägar vars delägare inte bildat väglag, och en del av dessa vägdelägare kan därför förväntas omforma verksamheten och bilda väglag under 2018 för att vara understödsberättigade när den nya lagen träder i kraft. Det är också möjligt att de väglag som har för avsikt att söka understöd 2019 inte är medvetna om de nya understödkriterierna, varvid sådana ansökningar om bidrag som inte kan godkännas lämnas in till både kommunerna och närings-, trafik- och miljöcentralerna.

Arbetsvolymen vid närings-, trafik- och miljöcentralerna i deras egenskap av understödsmyndighet kan i någon mån öka på grund av att understödkriterierna ändras. Antalet understödsberättigade enskilda vägar ökar avsevärt på grund av de ändrade understödkriterierna, vilket kan öka antalet understödsansökningar jämfört med nuläget. Den ökade mängden understödsansökningar kan förväntas sysselsätta dem som behandlar ansökningarna i något högre grad än för närvarande. Det är svårt att bedöma hur mycket understödsansökningarna ökar i antal, men det kan antas att nuvarande personalresurser räcker till för att sköta behandlingen.

De ändrade understödkriterierna föranleder eventuellt extra arbete för närings-, trafik- och miljöcentralerna och kommunerna också på grund av att hela understödsprocessen omorganiseras i fråga om enskilda vägar, bl.a. för att blanketter och anvisningar måste uppdateras och för att det allmänna understödssystemet revideras. Denna eventuellt ökande arbetsvolym kan för närings-, trafik- och miljöcentralernas vidkommande påverkas t.ex. genom de anvisningar som Trafikverket ger om utdelningen av understöd. Eftersom 10 miljoner i statsunderstöd till enskilda vägar har överförts till åren 2017–2019 i regeringsprogrammet, vore det skäl att göra så små ändringar som möjligt i Trafikverkets anvisningar om understödspraxisen för 2019.

Att den nya lagen tidigareläggs med ett år innebär också att de uppgifter som överförs till byggnadstillsynsmyndigheterna och tingsrätterna ska börja handläggas av dessa myndigheter ett år tidigare. Genom den nya lagen om enskilda vägar överförs beviljandet av tillstånd som gäller avlägsnande av en byggnad och växtlighet samt undantag från en bygginskränkning till kommunernas byggnadstillsynsmyndigheter. Tingsrätterna ska enligt förslaget behandla klandertalan i ärenden som gäller enskilda vägar. Att lagen föreslås träda i kraft ett år tidigare torde föranleda arbete för dessa myndigheter under hösten 2018 när det gäller förberedelser inför de kommande nya uppgifterna.

När en väg dras i närheten av ett område som hör till nätverket Natura 2000 eller något annat område med motsvarande naturvärden är den myndighet som avses i 6 § 2 mom. i naturvårdslagen sakägare. Den uppgift som nämns i 6 § 2 mom. i naturvårdslagen kommer att överföras på det nya ämbetsverket Statens tillstånds- och tillsynsmyndighet fr.o.m. ingången av 2020. Under 2019 åligger uppgifter närings-, trafik- och miljöcentralerna som hittills, och tidigare läggandet av lagen ändrar därmed inte nuläget.

4 Beredningen av propositionen

Propositionen har beretts vid kommunikationsministeriet under början av år 2018.

Den 21 februari 2018 ordnades ett diskussionsmöte om förslaget till kompletterande proposition vid kommunikationsministeriet där representater för jord- och skogsbruksministeriet, Lantmäteriverket, jorddomstolarna, kommunerna och olika civilsamhällesorganisationer och föreningar. Utöver diskussionsmötet begärdes skriftliga kommentarer in till kommunikationsministeriets registratorskontor före den 22 februari 2018.

Enligt vad som framkom vid diskussionsmötet ansågs de föreslagna ändringarna i propositionsutkastet i huvudsak vara bra. Några kommentarer och utvecklingsförslag framlades också. Förslagen gällde närmast innehållet i sådana punkter som inte ändrats i det förslag till komplettering som nu är aktuellt. Kommentarer gällde tryggheten av fiskarnas vandringsvägar och miljöskyddshänsyn mera allmänt taget, understöds-kriterier, utomståendes användning av enskilda vägar, skyddsområden och frisiktsområden i fråga om enskilda vägar och de överföringar av myndighetsuppgifter som beror på upplösandet av vägnämnderna. För kommunernas vidkommande framhölls det att tidtabellen för ikraftträdandet är mycket snäv.

Skriftliga kommentarer inkom från Skogsindustrin, Helsingfors stad, Kyrksläpps kommun, OTSO Metsäpalvelut Oy och Suomen tuomariliitto – Finlands domareförbund ry samt från privatpersoner. I princip vann förslaget understöd och de föreslagna ändringarna ansågs vara bra. Förslagen i de inkomna kommentarerna gällde delvis innehållet i sådana punkter som inte ändrats i det förslag till komplettering som nu är aktuellt. De gällde den koncentrerade behandlingen av statsunderstöd, rättegångskostnader, jordrättsingenjörernas deltagande i avgörandet av väglagens tvistemålsärenden vid tingsrätterna samt ställningen för färjor på enskilda vägar med avseende på bl.a. statsunderstöd. Förslagen i kommentarerna gällde också tidsfristen för fastställande av användningsavgifter retroaktivt, funktionaliteten hos den s.k. röstklipparen i fråga om vägdelägares rösträtt, debiteringslängdens ikraftträdande samt tidsfristen för klander av väglagens beslut.

Kommentarerna har beaktats vid beredningen och möjligheterna att införa föreslagna ändringar har bedömts. Den tidsfrist för fastställande av användningsavgifter retroaktivt som föreslogs i utkastet till proposition ändrades från tre år till ett år enligt det ursprungliga förslaget på grund av svårigheterna att göra utredningar i efterhand och på grund av eventuella konflikter när det är fråga om utomståendes användning av enskilda vägar. Bestämmelsen om debiteringslängdens ikraftträdande ändrades så att avgifterna kan sättas i kraft omedelbart i enlighet med gällande lag, och inte först efter det att vägenhetsberäkningen har vunnit laga kraft, vilket kan räcka flera år om beräkningen är föremål för en tvist.

Vid diskussionsmötet lyftes det fram den stora betydelse den konstruktion som används när en väg korsar ett vattendrag kan ha vid problem i anslutning till vandringsvägar för fisk. Det föreslogs att saken ska beaktas i kriterierna för understöd för enskilda vägar. I den ursprungliga propositionen minskades mängden understöds-kriterier i görligaste mån för att lämna så litet handlingsutrymme som möjligt för landskap och kommuner att bestämma tyngdpunktsområden för understöden. Vid finslipningen av kompletteringspropositionen beslöt man därför att

inte göra några tillägg på grund av enskilda önskemål. Det är emellertid klart att understöd inte bör beviljas för projekt som inte har behöriga tillstånd. För att betona den miljörättsliga genomslagsprincipen har skrivningar som gäller miljöhänsyn vid underhållet av vägar tillagts i beredningen för att miljösynpunkterna ska beaktas som en viktig aspekt, inte bara vid anläggandet av en väg utan också vid väghållningen i övrigt. Det viktigaste för att tillbörlig hänsyn ska tas till miljön är utöver själva bestämmelserna att också att de förrättningsingenjörer som utför förrättningar av enskilda vägar har tillräcklig kompetens för att känna igen situationer där miljömyndigheterna eller andra myndigheter som svarar för tillsynen över allmänintresset bör delta i förrättningen. Det är också viktigt att de enskilda aktörerna får information om miljökrav och vilken effekt t.ex. vägtrummor som används när en väg korsar ett vattendrag kan ha för vandringsvägar för fisk.

5 Samband med andra propositioner

Propositionen hänför sig till den regeringsproposition med förslag till lagstiftning om inrättande av landskap och om en reform av ordnandet av social- och hälsovården samt till lämnande av underrättelse enligt artikel 12 och 13 i Europeiska stadgan om lokal självstyrelse som överlämnades till riksdagen den 2 mars 2017. Enligt 6 § 1 mom. i det utkast till landskapslag som ingår i propositionen kommer landskapen bland annat att få i uppgift att sköta om statsunderstöden till enskilda vägar. Propositionen är en sådan kompletterande proposition som avses i 71 § i grundlagen och bör behandlas i samband med den ursprungliga propositionen.

DETALJMOTIVERING

1 Lagförslag

3 §. Definitioner. I definitionen i 1 mom. 13 punkten ändras vägenhet till antalet vägenheter i överensstämmelse med motiveringstexten. I den svenska texten görs en språklig korrigerings.

6 §. Vägrätt till förmån för annat än en fastighet. I 2 mom. föreskrivs om grundande av tilläggsvägrätt för staten eller kommunen i en situation där de inte äger eller besitter en fastighet på det område som den enskilda vägen betjänar. Omnämmandet av landskapet, som ursprungligen fanns med bland instanserna stryks, eftersom det i överensstämmelse med gällande lag bara är staten och kommunen som har denna rätt. I den svenska texten görs en språklig korrigerings.

13 §. Upphörande av enskild väg och ändring till gata. I bestämmelsen i 2 mom. ändras Statens tillstånds- och tillsynsmyndighet till den behöriga närings-, trafik- och miljöcentralen, eftersom det föreslås att närings-, trafik- och miljöcentralerna ska fortsätta att vara den instans som sköter denna uppgift. Med den behöriga närings-, trafik- och miljöcentralen avses den närings-, trafik- och miljöcentral som sköter ett trafikansvarsområde och på vars område den enskilda vägen finns. Vissa språkliga preciseringar föreslås i den svenska texten.

18 §. Beslutsfattande om vägrätt och andra vägrelaterade rättigheter. Det föreslås att ordet ”anläggning” ska fogas till den första meningen i 4 mom., så att bestämmelsen bättre överensstämmer med bestämmelsen i 5 § 3 mom.

21 §. Anläggning av väg på eller i närheten av ett område som ingår i nätverket Natura 2000. Det föreslås att Statens tillstånds- och tillsynsmyndighet byts ut mot den behöriga närings-, trafik- och miljöcentralen, eftersom det föreslås att närings-, trafik- och miljöcentralerna ska fortsätta att vara den instans som sköter uppgifterna i fråga.

23 §. Hot om tvångsutförande. Omnämmandet av Statens tillstånds- och tillsynsmyndighet byts ut mot den behöriga närings-, trafik- och miljöcentralen, eftersom det föreslås att närings-, trafik- och miljöcentralerna ska sköta uppgiften under 2019. Det är fråga om en uppgiftshelhet som är ny för närings-, trafik- och miljöcentralerna, men det är en liten sådan. Med den behöriga närings-, trafik- och miljöcentralen avses den närings-, trafik- och miljöcentral som sköter ett trafikansvarsområde och på vars område den enskilda vägen finns. Det är alltså fråga om en ny uppgift för närings-, trafik- och miljöcentralerna och enligt bedömning kräver den inte några tilläggsresurser. I den svenska texten görs en språklig korrigerings.

24 §. Underhåll av väg. Det föreslås att paragrafen ska kompletteras så att samma omständigheter ska beaktas vid underhållet av en väg som vid anläggandet av en väg. Enligt det tillägg som föreslås till *1 mom.* måste vägen underhållas så att vägen eller användningen av den inte medför onödig olägenhet eller störning för någon eller onödig olägenhet för miljön eller annan kränkning av ett allmänt intresse. Också trafiksäkerheten ska beaktas vid underhållet av vägen. Bestämmelsen motsvarar det som föreskrivs i 19 § 2 mom. Det är viktigt att beakta dessa krav under hela den enskilda vägens livscykel, och de gäller inte enbart i anläggningsskedet.

Det föreslås att ett *3 mom.* ska fogas till paragrafen där det hänvisas till naturvårdslagen, vattenlagen (587/2011), lagen om fornminnen, 3 kap. i skogslagen och naturvårdslagen (527/2014) samt till annan lagstiftning på samma sätt som i 19 § 3 mom. Också vid underhållet av en väg bör konsekvenserna av övrig miljölagstiftning beaktas, liksom åtgärder som kräver tillstånd enligt annan lagstiftning.

29 §. Förbud och begränsning av användning av väg samt avstängning av väg. Det föreskrivs i paragrafen om förbud mot och begränsning av användningen av en sådan väg som får understöd för väghållningen av staten eller kommunen. Omnämmandet av landskapet, som ursprungligen fanns med bland instanserna stryks, eftersom det i överensstämmelse med gällande lag bara är staten och kommunen som har möjlighet att bevilja bidrag. I den svenska texten görs en språklig korrigerings.

35 §. Fördelning av väghållningsskyldigheten samt vägenheter. Det föreslås att behövliga preciseringsfogas till *1 mom.* för att t.ex. vägens kända, framtida användning ska kunna tas i beaktande vid byggnadsenheterna. Tillägget ger vägdelägarna bättre möjligheter att fördela väghållningsskyldigheten och kostnaderna för den mera rättvist sinsemellan, eftersom också en eventuell framtida användning av vägen kan beaktas i fråga om vägenheterna redan under anläggningsskedet. Det föreslås också ett tillägg till *4 mom.* enligt vilket beslut om indelning i vägenheter som gäller vägar vars delägare inte bildat väglag ska fattas av vägdelägarna sinsemellan, vilket klargör hur beslut om sådana vägar ska fattas. Vissa språkliga preciserings föreslås i den svenska texten.

40 §. Ersättning för tidigare anlagd väg. Till *1 mom.* fogas ett tillägg där den omständigheten att vägdelägarens användning av vägen ökat avsevärt kan påverka bruksavgiften. Syftet är att det på så sätt ska gå att beakta att användningen av vägen ökat avsevärt jämfört med vad som beräknats och att avpassa kostnadsfördelningen efter den faktiska användningen. Det föreslås dessutom att den komplicerade meningen ska förtydligas så att den blir lättare att förstå. Vissa språkliga preciserings föreslås i den svenska texten.

41 §. Bestämmande av vägavgift och bruksavgift. Det föreslås att bestämmelsen i *1 mom.* utökas med ett omnämmande av väglagets stämma och en punkt om grunderna för bruksavgifter och att stämman vid behov fastställer bruksavgifter. Genom tillägget klargörs i vilket sammanhang beslut om saken kan fattas. Ett omnämmande av grunderna för bruksavgifter och att sådana får bestämmas vid behov vid sidan av vägavgifter, om bestyrelsen eller sysslomannen inte har fastställt användaravgifter och om väglaget vill fatta beslut om saken, har fogats till

bestämmelsen. Att bestämmandet av grunderna för vägavgifter är en uppgift för väglagets stämma nämns redan i den proposition som ska kompletteras. Detta tillägg är endast en precisering.

Det föreslås också att ordet ”lagakraftvunna” ska strykas i 2 mom. för att det inte ska råda någon oklarhet om huruvida 91 § ska kunna tillämpas på bestämmandet av avgifter.

Det föreslås att en precisering ska fogas till 4 mom. för att klargöra att den bruksavgift som avses i paragrafen inte avser bruksavgifter enligt 39 §. Denna precisering har ansetts nödvändig eftersom maximitiden för fastställande av bruksavgifter retroaktivt enligt 39 § är tre år, medan den enligt 41 § är endast ett år. Det har ansetts att det i fråga om utomståendes användning av vägen är lämpligt att fastställa vägavgiften retroaktivt ett år i efterhand, men att den maximitiden i fråga om vägdelägare kan vara längre. Vissa språkliga preciseringar föreslås i den svenska texten.

42 §. Uttag av vägavgift och bruksavgift. Det föreslås att 1 mom. ska ändras så att skrivningen ”på grundval av väglagets, sysslomannens eller bestyrelsens bestämmelse” i stället blir ”på grundval av debiteringslängden eller någon annan av väglaget, sysslomannen eller bestyrelsen fastställd bestämmelse”. Den föreslagna formuleringen är mera exakt och tydligare, och tillåter att bruksavgifterna också kan bestämmas i samband med godkännandet av debiteringslängden. Vissa språkliga preciseringar föreslås i den svenska texten.

43 §. Ersättning för iståndsättande av väg. Det föreslås att det till 1 mom. fogas ett omnämmande av alternativet att en vägdelägare använt vägen i strid med 27 §, vilket preciserar paragrafens syfte och utökar kriterierna för att en vägdelägare blir ersättningsskyldig med de kriterier som nämns i 27 §. Vissa språkliga preciseringar föreslås i den svenska texten.

49 §. Bildande av väglag. Det föreslås att 1 mom. utökas med ett omnämmande av att vägdelägarna ska kallas till en konstituerande stämma ”av en av vägdelägarna i enlighet med det inbjudningsförfarande som föreskrivs i 61 §”. Genom tillägget preciseras de förfaranden genom vilka en konstituerande stämma kan sammankallas. Paragraftexten förtydligas i fråga om ställföreträdare för sysslomannen och ersättare för medlemmarna i bestyrelsen. Vissa språkliga preciseringar föreslås i den svenska texten.

53 §. Val av syssloman eller bestyrelse för väglaget. I 1 mom. ändras minimiantalet medlemmar i en bestyrelse från två till tre, vilket är ett udda tal. Detta antas underlätta beslutsfattandet. Paragraftexten förtydligas i fråga om ställföreträdare för sysslomannen. Vissa språkliga preciseringar föreslås i den svenska texten.

56 §. Sysslomannens och bestyrelsens uppgifter. Det föreslås att 3 mom. 4 punkten ändras så att den överensstämmer med den ändrade 41 §. Det föreslås också att 3 mom. utökas med en ny 13 punkt, som gäller sysslomannens eller bestyrelsens skyldighet att sammankalla väglagets stämma i en situation där omprövning av väglagets beslut begärts. Ett av väglagets organ har också möjlighet att avgöra en begäran om omprövning av ett beslut organet fattat. Genom tillägget har bestyrelsens och sysslomannens förteckning över uppgifter för enhetlighetens och tydlighetens skull utökats med uppgiften att behandla omprövningsärenden i enlighet med bestämmelsen om behandling av omprövning i 64 §. Paragraftexten förtydligas i fråga om ställföreträdare för sysslomannen. Vissa språkliga preciseringar föreslås i den svenska texten.

61 §. Sammanställande av väglagets stämma. Det föreslås att omnämmandet av Statens tillstånds- och tillsynsmyndighet byts ut mot den behöriga närings-, trafik- och miljöcentralen. Med den behöriga närings-, trafik- och miljöcentralen avses den närings-, trafik- och miljöcentral som sköter ett trafikansvarsområde och på vars område den enskilda vägen finns. Det är

RP 11/2018 rd

alltså fråga om en ny uppgift för närings-, trafik- och miljöcentralerna och enligt bedömning kräver den inte några tilläggsresurser för 2019. Dessutom föreslås det i 1 mom. att till väglagets stämma kan kallas inte bara vägdelägare utan också andra sakägare, så att t.ex. personer som betalar bruksavgift får vetskap om väglagets stämmor.

Dessutom korrigeras ett skrivfel i 3 mom. i den finska texten.

Momentets bestämmelse om bestyrelsens protokoll utökas till att gälla också sysslomannens protokoll över de beslut som fattats.

Dessutom föreslås i slutet av paragrafen ett nytt moment i vilket det föreskrivs att det som i 1–3 mom. i paragrafen föreskrivs om vägdelägare även gäller andra sakägare vars ärende behandlas i väglagets stämma. Genom detta tillägg förbättras andra sakägares möjligheter att bli hörda i ärenden som gäller dem. Andra sakägare ska dock inte ha rösträtt vid väglagets stämma. Sådana andra sakägare som kan kallas är t.ex. sådana personer som har rätt att använda vägen eller som betalar vägavgifter eller bruksavgifter till väglaget. Som det konstateras i det föreslagna 1 mom. ska en kallelse sändas till dem vars kontaktuppgifter är kända för väglaget eller som har meddelat väglaget sina uppgifter. Således ska även andra sakägare lämna sina kontaktuppgifter till väglaget, om de vill bli kallade till väglagets stämmor. Vissa språkliga preciseringar föreslås i den svenska texten.

64 §. Rättelse av väglagets, sysslomannens eller bestyrelsens beslut. Begreppet ”begäran om omprövning” i den svenska texten byts ut mot ”rättelseyrkande” eftersom det inte är fråga om en sådan begäran om omprövning som avses i 7a kap. i förvaltningslagen. Det rättelseyrkande som föreslås i lagen om enskilda vägar motsvarar det förfarande som föreskrivs i 12 kap. 18 § i vattenlagen och som i den bestämmelsen kallas rättelseyrkande. Vissa språkliga preciseringar föreslås i den svenska texten.

65 §. Klander av väglagets beslut. Det föreslås att en mening som ersätter 4 mom. ska fogas till 1 mom. och att 4 mom. därefter stryks. Sådan klandertalan som avses i 1 mom. ska kunna behandlas vid tingsrätterna i Södra Savolax, Östra Nyland, Egentliga Tavastland, Lappland, Uleåborg, Österbotten, Norra Savolax och Egentliga Finland. Om de domkretsar inom vilka tingsrätten fungerar som jorddomstol föreskrivs i 241 a § i fastighetsbildningslagen och med stöd av den. Om vägen är belägen inom två eller flera jorddomstolars domkretsar, ska ärendet avgöras av den tingsrätt som är jorddomstol inom vars domkrets största delen av den väg som ärendet gäller är belägen.

I 3 mom. föreslås ett tillägg enligt vilket också en annan sakägare än en vägdelägare har rätt att väcka talan mot väglaget. Eftersom väglagets beslut kan gälla också andra sakägare än vägdelägarna, finns det ett behov av att utsträcka rätten att väcka talan till att omfatta också dessa. Vissa språkliga preciseringar föreslås i den svenska texten.

71 §. Förrättning av enskild väg. Det föreslås att en ny 18 punkt ska fogas till 1 mom. och att den nuvarande 18 punkten blir 19 punkt. Enligt den nya punkten kan sådana oklarheter behandlas och avgöras vid en förrättning av enskild väg som gäller huruvida en väg har anlagts i enlighet med den grundade vägrätten och om vägen har den standard som krävs. Om så inte är fallet ska det föreskrivas att den förbättras till den standard som motsvarar ändamålet med vägen. Denna ändring förbättrar förutsättningarna för att avgöra tvister när det råder oklarheter om huruvida vägrätten har iakttagits. Vissa språkliga preciseringar föreslås i den svenska texten.

RP 11/2018 rd

73 §. Ansökan om förrättning av enskild väg. Det föreskrivs i paragrafen om de aktörer och instanser som har rätt att ansöka om förrättning av enskild väg. Dessutom har omnämmandet av landskapet, som ursprungligen fanns med bland instanserna, strukits.

83 §. Statsunderstöd. Det föreslås att den som beviljar understöd ska vara staten i stället för landskapet i enlighet med rådande rättsläge.

Det föreslås att det kvarvarande omnämmandet av ”med undantag för anläggning av ny väg” i *1 mom.* ska strykas för att statsunderstöd ska kunna beviljas också för sådan anläggning av ny väg som ingår i underhållet. På så sätt motsvarar paragrafen också detaljmotiveringen i den egentliga propositionen (RP 147/2017 rd) och gör det möjligt för landskapen att inom ramen för valfriheten välja vilka vägar som ska beviljas understöd. Också omnämmandet i *1 mom.* av underhållet av färjesträckor på enskilda vägar ska strykas bland de objekt som kan beviljas understöd, eftersom bidrag för sådana anses ingå i det underhåll av en enskild väg som momentet gäller. Därmed kommer momentet att i stor utsträckning motsvara gällande praxis för statsunderstöd, med undantag för de reviderade understödskriterierna.

Det föreslås att *2 mom.* ska skrivas om i sin helhet. Som ansvarig myndighet för beviljande av statsunderstöd anges den behöriga närings-, trafik- och miljöcentralen. Detta motsvarar rättsläget enligt gällande lag.

Bestämmelsen i *3 mom.* ändras i det avseendet att närmare bestämmelser om den allmänna utdelningen av statsunderstödsanslaget kan utfärdas genom förordning av statsrådet. Vissa språkliga preciseringar föreslås i den svenska texten.

85 §. Tillåtande av trafik på vägar som får understöd. I *1 och 3 mom.* nämns staten och kommunen som de instanser som beviljar understöd. Omnämmandet av landskapet, som ursprungligen fanns med bland instanserna stryks, eftersom det i överensstämmelse med gällande lag bara är staten och kommunen som har möjlighet att bevilja bidrag. Dessutom ändras *2 mom.* så att landskapet byts ut mot den behöriga närings-, trafik- och miljöcentralen, som är den instans som ger utlåtande i ärendet. Därutöver korrigeras ett skrivfel i den finska texten. Vissa språkliga preciseringar föreslås i den svenska texten.

86 §. Förbud mot betalning av skuld med understöd. I paragrafen föreskrivs det att understöd som beviljats av statens eller kommunens medel inte får utmätas för betalning av en skuld. Omnämmandet av landskapet, som ursprungligen fanns med bland instanserna stryks, eftersom det i överensstämmelse med gällande lag bara är staten och kommunen som har möjlighet att bevilja bidrag.

87 §. Tillämpning av statsunderstödslagen. Det föreslås att paragrafen ändras så att den lag som ska tillämpas i övrigt är statsunderstödslagen. De återstående meningarna i paragrafen ska enligt förslaget strykas som obehövliga.

88 §. Sökande av ändring. I *1 och 2 mom.* ändras den myndighet som ansvarar för beviljandet av statsunderstöd från landskapet till närings-, trafik- och miljöcentralen, eftersom det föreslås att närings-, trafik- och miljöcentralerna ska fortsätta att vara den instans som svarar för beviljandet av statsunderstöd.

95 §. Införandebestämmelser i anslutning till landskapsreformen. Det föreslås att paragrafen slopas, eftersom innehållet inte längre hänför sig till propositionen. Avsikten är att de förslag till ändring av lagen om enskilda vägar som följer av landskapsreformen ska lämnas för behandling till riksdagen genom en separat regeringsproposition hösten 2018.

96 §. Övergångsbestämmelser som gäller anhängiga ärenden. Det föreslås att den första meningen i 1 mom. stryks, eftersom de anhängiga ärenden som gäller statsbidrag för enskilda vägar som skulle ha övergått från närings-, trafik- och miljöcentralerna till landskapet inte kommer att överföras, utan kvarstå vid närings-, trafik- och miljöcentralerna där de för närvarande sköts. Det föreslås att året 2020 i 2 mom. ska ändras till 2019, eftersom vägnämndernas föreslås upphöra den 30 juni 2019.

Dessutom föreslås det att 3 mom. i det ursprungliga förslaget ska strykas, eftersom de ärenden som är under behandling vid närings-, trafik- och miljöcentralerna inte kommer att överföras till Statens tillstånds- och tillsynsmyndighet, utan kvarstå vid närings-, trafik- och miljöcentralerna, där de också för närvarande behandlas.

Därutöver föreslås det att paragrafens numrering ändras till 95 §.

97 §. Övergångsbestämmelser som gäller ändringssökande. Det föreslås att paragrafens numrering ändras till 96 §.

98 §. Övriga övergångsbestämmelser. Det föreslås att paragrafens numrering ändras till 97 §.

2 Ikraftträdande

Det föreslås att lagen om enskilda vägar, sådan den lyder i den ursprungliga propositionen, ändrad enligt förslaget i denna proposition, liksom de övriga lagar som ingår i den ursprungliga propositionen ska träda i kraft den 1 januari 2019.

3 Förhållande till grundlagen samt lagstiftningsordning

Om rättsstatsprincipen och de lagbundenheter som gäller förvaltningen föreskrivs i 2 § 3 mom. i grundlagen. Utgångspunkten är att det alltid ska framgå av lag vilken myndighet som är behörig (GrUU 67/2010 rd, s. 5). Grundlagsutskottet har i praktiken förhållit sig återhållsamt till möjligheten att avvika från bestämmelserna om behörig myndighet. Utskottet har särskilt när det gäller bestämmelser som har kopplingar till de grundläggande fri- och rättigheterna ansett att den behöriga myndigheten entydigt eller annars exakt ska framgå av lagen eller att åtminstone utgångspunkterna för myndigheternas behörighetsförhållanden och villkoren för att delegera behörighet framgår tillräckligt exakt av lagen (GrUU 49/2014 rd, s. 4/II, GrUU 32/2012 rd, s. 6, GrUU 21/2009 rd, s. 4–5, GrUU 19/2009 rd, s. 3–4, GrUU 3/2009 rd, s. 4, GrUU 51/2006 rd, s. 9, GrUU 24/2006 rd, s. 2–3, GrUU 18/2004 rd, s. 2, GrUU 17/2004 rd, s. 2, GrUU 65/2002 rd, s. 4, GrUU 47/2001 rd, s. 3, GrUU 45/2001 rd, s. 5, GrUU 21/2001 rd, s. 4, GrUU 7/2001 rd, s. 4).

Det föreslås i denna kompletterande proposition att den nya lagen om enskilda vägar ska träda i kraft ett år före det att landskapen och Statens tillstånds- och tillsynsmyndighet, för vilka det enligt den ursprungliga regeringspropositionen föreskrevs uppgifter när det gäller enskilda vägar, inleder sin verksamhet. Det föreslås att behörigheten i fråga om dessa uppgifter i stället ska innehas av närings-, trafik- och miljöcentralerna, och den behöriga myndigheten för uppgifterna i fråga anges därmed i lagen på det sätt som grundlagen förutsätter. Rättsstatsprincipen kräver i analogi med detta, att de behövliga ändringar som gäller behöriga myndigheter ska införas samtidigt som landskapsreformen träder i kraft den 1 januari 2020, eftersom närings-, trafik- och miljöcentralerna upphör i och med att landskapen inleder sin verksamhet.

De föreslagna ändringarna måste anses vara lämpliga utifrån grundlagens rättsstatsprincip. Lagförslaget kan därmed behandlas i vanlig lagstiftningsordning.

RP 11/2018 rd

Med stöd av vad som anføres ovan föreslås det att riksdagen godkänner lagen om enskilda vägar enligt lagförslag 1 i regeringens proposition med förslag till lag om enskilda vägar och till vissa lagar som har samband med den (RP 147/2017 rd), kompletterad på det sätt som föreslås i denna proposition:

Lag om enskilda vägar

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 kap.

Allmänna bestämmelser

1 §

Lagens syfte

(Paragraftexten är oförändrad)

2 §

Tillämpningsområde

(Paragraftexten är oförändrad)

3 §

Definitioner

I denna lag avses med

- 1) *enskild väg* en vägtrafikled som i första hand betjänar ett enskilt transportbehov och där det till förmån för minst en fastighet har bildats eller upplåtits vägrätt som servitut,
- 2) *vägrätt* rätt att använda en annan fastighets område permanent för vägförbindelse,
- 3) *befintlig väg* enskild väg som anlagts med stöd av denna lag, lagen om enskilda vägar (358/1962) eller en i 2 § 2 mom. avsedd lag eller ett obebyggt område där det har bildats vägrätt,
- 4) *skogsväg* en väg som huvudsakligen är avsedd för de transporter som skogsbruket kräver,
- 5) *vägdelägare* ägaren till en fastighet till vilken det hör vägrätt samt andra som har fått vägrätt,
- 6) *väglag* en sammanslutning av vägdelägare som bildats för att sköta vägärenden i fråga om en eller flera vägar,
- 7) *syssloman* en person som har utsetts att verka som organ för skötsel av väglagets ärenden,
- 8) *bestyrelse* ett organ bestående av flera medlemmar som har valts att sköta väglagets ärenden,
- 9) *vägområde* det område som vägrätten omfattar och där områden, konstruktioner och anordningar som behövs för vägen, såsom körbana, gång- och cykelbana samt vägren, slänt, vägbank, dike, skilje- och gränsremsa, mötes- och vändplats, upplagsplats som behövs för väghållning i anslutning till vägen, belyningsanordningar och trafikordningar, bro, trumma, bullerhinder, färja med färjeläge och färjeled, skyddsräcke och vägmärke, kan placeras,
- 10) *väghållning* anläggning och underhåll av väg,

RP 11/2018 rd

11) *anläggning av väg* anläggning av ny väg samt flyttning eller breddning och annan förbättring av befintlig väg,

12) *underhåll av väg* reparations- och skötselåtgärder som behövs för att bibehålla vägen i ett skick som motsvarar dess ändamål,

13) *antalet vägenheter* en för varje fastighet eller innehavare av vägrätt specifik grund för hur väghållningsskyldigheten och kostnaderna för den fördelas mellan vägdelägarna i form av vägavgifter,

14) *särskild rättighet* nyttjande-, servituts-, lösgörnings- och med dessa jämförbar rätt till annan tillhörig fastighet eller annat jord- eller vattenområde samt byggnad och anläggning.

Vad som i denna lag föreskrivs om vägrätt gäller också sådan med stöd av någon annan lag bildad servitutsrätt eller annan bestående nyttjanderätt som upplåtits för en enskild vägförbindelse.

Vad som i denna lag föreskrivs om fastigheter gäller även outbrutet område, samfällad skog som avses i lagen om samfällda skogar (109/2003) och gruva samt byggnad eller anläggning som är permanent uppförd på annans mark.

Vad som i denna lag föreskrivs om fastighetens ägare gäller även en sådan innehavare av en fastighet som har bestående rätt att besitta fastigheten.

2 kap.

Vägrätt och andra vägrelaterade rättigheter

4 §

Förutsättningar för bildande av vägrätt

(Paragraftexten är oförändrad)

5 §

Bestämmande av vägområden och frisikts- och skyddsområden

(Paragraftexten är oförändrad)

6 §

Vägrätt till förmån för annat än en fastighet

Om en befintlig väg är viktig för en aktörs näringsidkande eller övriga verksamhet ska vägrätt upplåtas för verksamhetsutövaren, om vägens konstruktion lämpar sig för sådan trafik och om användningen av vägen inte medför betydande olägenhet för någon fastighet, annan registerenhet eller vägdelägare eller orsakar en i 4 § 3 mom. avsedd kränkning av ett allmänt intresse.

Vägrätt för användning av en befintlig väg för allmän trafik kan vid en vägförrättning upplåtas till förmån för staten eller kommunen, om det är viktigt för att ordna trafiken på ett ändamålsenligt sätt och förutsättningarna i 1 mom. uppfylls och om ett väglag har bildats för skötseln av vägärenden.

7 §

Skyldighet att bli vägdelägare

RP 11/2018 rd

(Paragraftexten är oförändrad)

8 §

Bildande av annan rätt i anslutning till enskild väg

(Paragraftexten är oförändrad)

9 §

Bildande av tidsbegränsad eller i övrigt begränsad rätt

(Paragraftexten är oförändrad)

10 §

Flyttning av enskilda vägar samt meddelande och ändring av bestämmelser som begränsar användningen av vägen

(Paragraftexten är oförändrad)

11 §

Omorganisering av vägrätter på grund av att förhållandena eller väganvändningen förändrats

(Paragraftexten är oförändrad)

12 §

Indragning av enskilda vägar och vissa områden samt upphävande av rättigheter

(Paragraftexten är oförändrad)

13 §

Upphörande av enskild väg och ändring till gata

En enskild väg eller vägdel upphör när ett gatuhållningsbeslut enligt 86 § 3 mom. i markanvändnings- och bygglagen har fattats om byggande eller förbättring av en gata som förmedlar dess trafik. I gatuhållningsbeslutet ska det fastställas vilka vägar eller vägdelar som ska upphöra. Kommunen ska på begäran lämna vägdelägare och väglag sådana uppgifter om markanvändningen som den har kännedom om till den del de kan påverka gatuhållningsskyldighetens inträde.

När kommunen har blivit gatuhållningsskyldig för en gata till vilken trafiken på en enskild väg eller en vägdel är avsedd att överföras, eller kommunen har börjat bygga en sådan gata, måste kommunen överta väghållningen av den enskilda väg eller vägdel som ändras till gata. En vägdelägare eller ett väglag har rätt att föra frågan om kommunens skyldighet att överta väghållningen till den behöriga närings-, trafik- och miljöcentralen för behandling, och myndigheten kan vid vite ålägga kommunen att fullgöra denna skyldighet.

Om det vägområde som hör till den enskilda väg som ska upphöra inte hör till en sådan gata som avses i 1 eller 2 mom., ska 12 § 5 mom. tillämpas.

RP 11/2018 rd

14 §

Avtalsgrundad rätt till väg

(Paragraftexten är oförändrad)

15 §

Rätt till ersättning

(Paragraftexten är oförändrad)

16 §

Ersättningsansvar

(Paragraftexten är oförändrad)

17 §

Ersättningsförfarande

(Paragraftexten är oförändrad)

18 §

Beslutsfattande om vägrätt och andra vägrelaterade rättigheter

Beslut om bildande, ändring och upphävande av en vägrätt och en i 8 § avsedd rätt samt om andra frågor som avses i detta kapitel fattas vid förrättning av enskild väg.

På en tidigare belastad fastighet blir det område som behövs för uträtning, breddning eller annan förbättring av en enskild väg vägområde även utan förrättning av enskild väg, om fastighetens ägare har gett samtycke till en sådan åtgärd. Samtidigt upphör den del av ett vägområde som till följd av en uträtning blivit onödig att vara vägområde.

Om det för en väg har bildats ett väglag, kan även väglaget upplåta vägrätt till en tidigare befintlig väg eller vägrätt till förmån för annat än en fastighet samt upphäva en i 12 § 3 mom. avsedd enskild vägrätt eller en i 8 § avsedd rätt. Om ersättningsfrågorna inte avgörs i samband med detta, får en sakägare föra ersättningsfrågan till en förrättning av enskild väg för avgörande. Om det för en väg inte har bildats ett väglag, kan en enskild vägrätt eller en i 8 § avsedd rätt upphävas även på basis av en anmälan till fastighetsregisterföraren.

Tillstånd för ett i 5 § 3 mom. avsett avlägsnande av en byggnad eller anläggning eller växtlighet, om ärendet inte avgörs i samband med en förrättning av enskild väg som är anhängig av någon annan orsak, och undantag från en i 5 § 4 mom. avsedd bygginskränkning beviljas av kommunens byggnadstillsynsmyndighet.

3 kap.

Väghållning och användning av väg

19 §

Anläggning av väg

RP 11/2018 rd

(Paragraftexten är oförändrad)

20 §

Tidsfrist samt kostnadsförslag och plan för byggande av väg

(Paragraftexten är oförändrad)

21 §

Anläggning av väg på eller i närheten av ett område som ingår i nätverket Natura 2000

Om anläggningen av en väg betydligt försämrar de naturvärden på grund av vilka ett område har införlivats eller avses bli införlivat i det i naturvårdslagen avsedda nätverket Natura 2000 och om inga hinder för anläggningen av vägen annars föreligger, ska förrättningsmännen vid förrättningen av enskild väg i samråd med den behöriga närings-, trafik- och miljöcentralen sträva efter att finna ett sådant alternativ där olägenheterna blir så små som möjligt på ett område som statsrådet föreslagit för nätverket Natura 2000 eller som införlivats i nätverket.

Om det inte är möjligt att till skäligena merkostnader anlägga vägen så att användarens behov tillgodoses på ett tillfredställande sätt, är staten, om så yrkas, skyldig att ersätta olägenheten eller lösa in det område för vilket ansökan om bildande av vägrätt har lämnats in.

Bestämmelser om nätverket Natura 2000 i övrigt finns i 10 kap. i naturvårdslagen. Den i 2 mom. avsedda frågan om huruvida den olägenhet som orsakas av att vägen över huvud taget inte kan anläggas eller området ska inlösas handläggs och avgörs enligt 53 § 3 mom. i naturvårdslagen.

22 §

Anläggningar som utgör hinder för anläggning eller flyttning av väg

(Paragraftexten är oförändrad)

23 §

Hot om tvångsutförande

Den behöriga närings-, trafik- och miljöcentralen kan på ansökan av en vägdelägare, ett väglag eller ägaren till en fastighet som har vägrätt förena ett sådant lagakraftvunnet beslut från förrättning av enskild väg eller en sådan lagakraftvunnen dom som gäller en åtgärd för väghållning som har utförts med stöd av denna lag med hot om tvångsutförande, om den som är skyldig att utföra åtgärden inte har vidtagit behövliga åtgärder inom den tidsfrist som förelagts vid förrättningen av enskild väg. Om den som är skyldig att utföra åtgärden är ett väglag, ska, innan ett beslut om verkställighet av hotet om tvångsutförande fattas, sysslomannen eller bestyrelsen ges tillfälle att bli hörd i saken och, om väghållningsärendet inte behandlats vid väglagets stämma, stämman ges tillfälle att inom viss tid avge utlåtande.

Om den som är skyldig att vidta åtgärder inte har vidtagit behövliga åtgärder inom den tidsfrist som angetts i beslutet om föreläggande av hot om tvångsutförande, ska sökanden för verkställande av hotet om tvångsutförande underrätta den behöriga närings-, trafik- och miljöcentralen om detta. Genom beslutet om verkställande av hotet om tvångsutförande berättigas sökanden eller någon annan fysisk person att utföra eller låta utföra de åtgärder som bestämts vid en förrättning av enskild väg på bekostnad av den som är skyldig att utföra dem.

På hot om tvångsutförande tillämpas i övrigt viteslagen (1113/1990).

RP 11/2018 rd

24 §

Underhåll av väg

En väg ska hållas i sådant skick som vägdelägarnas trafikbehov förutsätter, så att underhållet inte medför oskäligen kostnader för vägdelägarna och så att vägen eller användningen av den inte medför onödig olägenhet eller störning för någon eller onödig olägenhet för miljön eller annan kränkning av ett allmänt intresse. Vid underhållet av vägen ska också trafiksäkerheten beaktas.

Om vägen eller en vägdel inte är nödvändig för någon av vägdelägarna under vintern, behöver vinterunderhåll inte ordnas för den.

Vid underhållet av en väg ska dessutom iakttas vad som föreskrivs i naturvårdslagen (1096/1996), vattenlagen (587/2011), lagen om fornminnen (295/1963), 3 kap. i skogslagen (1093/1996), miljöskyddslagen (527/2014) och andra lagar. Om det enligt någon annan lag krävs myndighetstillstånd för att underhålla en väg, får underhållet av vägen inte inledas förrän tillstånd har beviljats.

25 §

Uppsättande av trafikanordning

(Paragraftexten är oförändrad)

26 §

Anslutningar och plankorsning

(Paragraftexten är oförändrad)

27 §

Vägdelägares väganvändning

(Paragraftexten är oförändrad)

28 §

Andra än vägdelägares rätt att använda väg

(Paragraftexten är oförändrad)

29 §

Förbud och begränsning av användning av väg samt avstängning av väg

Väglaget eller, om ett sådant inte har bildats, vägdelägarna kan för andra än vägdelägarna meddela ett förbud mot användningen av vägen för trafik med alla eller vissa slag av motor- eller hästfordon eller begränsa användningen av vägen. Ett sådant förbud eller en sådan begränsning utgör inte något hinder för färd till en vägdelägares fastighet i lovliga ärenden och hindrar inte en vägdelägare eller, om vägdelägarna bildar ett väglag, sysslomannen eller bestyrelsen att bevilja ett i 28 § avsett tillstånd för tillfällig användning av vägen, om det finns

RP 11/2018 rd

väga skäl till det. Bestämmelser om förbud mot eller begränsning av användningen av vägar som får bidrag för väghållningen från staten eller kommunen finns i 85 §.

Förbud eller begränsningar som avses i 1 mom. ska tillkännas genom att ett behörigt vägmärke eller en annan trafikordning sätts upp invid vägen.

En fastighetsägare får inte placera ut en avstängningsanordning vid en enskild väg på sin fastighet, om inte väglaget eller, om ett sådant inte har bildats, vägdelägarna samtycker till det. Om samtycke till en avstängningsanordning inte ges, kan fastighetsägaren emellertid vid förordningen av enskild väg beviljas rätt att placera ut en avstängningsanordning om det är behövt på grund av den olägenhet som trafiken medför för fastigheten, på grund av trafiksäkerheten eller av andra särskilda skäl. Den som placerar ut en avstängningsanordning ska se till att vägdelägarna har möjlighet att använda vägen trots avstängningsanordningen. Bestämmelser om avstängning av vägar som får bidrag för väghållningen från staten eller kommunen finns i 85 §.

30 §

Placeringen av samhällstekniska anordningar på vägområde

(Paragraftexten är oförändrad)

31 §

Temporär användning av område som väg

(Paragraftexten är oförändrad)

32 §

Temporär rätt att färdas

(Paragraftexten är oförändrad)

33 §

Ersättningar

(Paragraftexten är oförändrad)

4 kap.

Väghållningsskyldighet

34 §

Väghållningsskyldighet

(Paragraftexten är oförändrad)

35 §

Fördelning av väghållningsskyldigheten samt vägenheter

RP 11/2018 rd

Väghållningsskyldigheten och kostnaderna för den fördelas mellan vägdelägarna utifrån vägenheterna. Vägenheterna fastställs för vägdelägarna i en vägenhetsberäkning. Väghållningsskyldigheten fördelas och vägenheterna beräknas mellan vägdelägarna efter den nytta var och en av dem anses ha av vägen. Vid beräkning av nyttan beaktas omfattningen av vägdelägarrens kända väganvändning och kvaliteten på den i fråga om hela den enskilda vägen vid tidpunkten och i framtiden samt eventuell väganvändning som beror på vägdelägarrens idkande av näring.

Om väghållningen skapar sådan nytta för någon del av vägen som inte kommer alla vägdelägare till godo eller om väglaget har bestämt att väghållningen för någon del av vägen ska vara av en högre eller lägre standard än vad den enskilda vägen i övrigt är, kan särskilda vägenheter fastställas för fördelning av väghållningsskyldigheten, dock med beaktande av vad som i 19 och 24 § föreskrivs om anläggning och underhåll av väg.

När vägrätt beviljas till en befintlig väg ska vägenheter fastställas för en väghållningsskyldig delägare genom behövliga ändringar i vägenhetsberäkningen. Om en lägenhet som har rätt till vägen har delats, ska det också fastställas vägenheter för de nya lägenheterna, om de fått vägrätt vid delningen.

Vägdelägare ska lämna information om ändringar som skett eller kommer att ske i deras väganvändning och om eventuella köp av delägarfastigheter och outbrutna områden till väglagets organ eller, om ett väglag inte har bildats, till de övriga vägdelägarna. Beslut om vägenheter, vägenhetsberäkningen och ändringar i dessa fattas vid förrättning av enskild väg, vid väglagsstämma eller av vägdelägarna gemensamt, om dessa inte bildat väglag.

36 §

Ändring av indelningen i vägenheter

(Paragraftexten är oförändrad)

37 §

Vägavgift

(Paragraftexten är oförändrad)

38 §

Bruksavgift

(Paragraftexten är oförändrad)

39 §

Bruksavgift i stället för vägavgift

(Paragraftexten är oförändrad)

40 §

Ersättning för tidigare anlagd väg

Om en vägdelägare eller någon som har temporär rätt att färdas på väg enligt 32 § eller tillstånd att använda vägen mot en bruksavgift enligt 28 § kan anses ha betydande nytta av den anläggning av vägen som skett under de femton år som närmast föregått bildandet av vägrätt-

RP 11/2018 rd

en eller den avsevärda ökningen av vägdelägarrens väganvändning eller fastställandet av bruksavgiften, kan denne åläggas att betala en skäligen del av kostnaderna för anläggningen av vägen. När ersättningens storlek bestäms ska den tid som förflutit från anläggningen av vägen samt nyttan av vägen beaktas. Ersättningsfrågan avgörs när vägrätten bildas eller när den som innehar vägrätt börjar använda vägen mer eller när bruksavgiften fastställs.

Vad som föreskrivs i 1 mom. gäller inte en fastighet som tillkommit vid delning, när motsvarande väghållningsskyldighet redan beaktats vid bestämmandet av väghållningsskyldigheten för den fastighet som varit föremål för delning.

41 §

Bestämmande av vägavgift och bruksavgift

Om ett väglag har bildats för en enskild väg, bestämmer väglaget vid väglagets stämma vägavgifterna och grunderna för bruksavgifterna samt fastställer vid behov bruksavgifterna.

För bestämmandet av vägavgifter ska sysslomannen eller bestyrelsen bereda ett förslag till debiteringslängd. De vägavgifter som i debiteringslängden föreslås bli uttagna ska fördelas mellan vägdelägarna enligt det antal vägenheter som framgår av vägenhetsberäkningen.

Av debiteringslängden ska framgå den vägrätt för vilken vägavgiften tas ut hos vägdelägaren, varje betalningsskyldig vägdelägare och antalet vägenheter samt vägavgiften specificerad så att den vägavgift som tas ut enligt antalet vägenheter, den eventuella grundavgiften och andra avgifter framgår av den. Debiteringslängden träder i kraft 30 dagar efter att den fastställs.

Vägavgifterna bestäms av väglaget vid stämman genom godkännande av debiteringslängden. Om stämman ändrar det totala beloppet av de vägavgifter som tas ut, ska den samtidigt göra de ändringar som följer av detta i debiteringslängden. Vid väglagets stämma kan även tekniska rättelser göras i debiteringslängden. Om ett väglag inte har bildats, beslutar vägdelägarna gemensamt om bruksavgifterna.

Grunderna för bruksavgiften godkänns av väglaget, och utifrån dessa grunder fastställer väglaget, sysslomannen eller bestyrelsen bruksavgiften. Bruksavgiften tas ut av sysslomannen eller bestyrelsen. Om ett väglag inte har bildats, beslutar vägdelägarna gemensamt om bruksavgifterna. Bruksavgiften, med undantag av sådan bruksavgift som tas ut i stället för vägavgift enligt 39 §, kan fastställas retroaktivt för högst ett år från tidpunkten för fastställandet.

42 §

Uttag av vägavgift och bruksavgift

Uttag av vägavgift sker på grundval av utdraget ur debiteringslängden och uttag av bruksavgift på grundval av debiteringslängden eller någon annan av väglaget, sysslomannen eller bestyrelsen fastställd bestämmelse. Samma förfarande gäller en sex procents årlig ränta på avgifterna, räknat från förfallodagen, inklusive skäliga indrivningskostnader. Avgifterna, räntan och indrivningskostnaderna är direkt utsökbara. Bestämmelser om indrivning av dem finns i lagen om verkställighet av skatter och avgifter (706/2007). Besvär över olaglig debitering anförs hos tingsrätten.

43 §

Ersättning för iståndsättande av väg

Om en vägdelägare i strid med 27 §, eller om någon som har en i 32 § avsedd temporär rätt att färdas på väg eller ett i 28 § avsett tillstånd att använda vägen mot en bruksavgift har använt vägen på ett sätt som inte beaktats när vägenheterna, bruksavgifterna eller ersättningen

RP 11/2018 rd

enligt 33 § 2 mom. fastställdes och som betydligt ökat slitaget på vägen eller skadat den, är denne skyldig att ersätta merkostnaderna för iståndsättandet av vägen.

Om någon som inte har vägrätt eller annan rätt att använda vägen använder den i strid med 28 § och skadar den, är denne skyldig att ersätta merkostnaderna för iståndsättandet av vägen.

44 §

Vägdelägarnas ansvar för en förbindelse eller skyldighet

(Paragraftexten är oförändrad)

45 §

Nya vägdelägares ansvars för förbindelser och skyldigheter

(Paragraftexten är oförändrad)

46 §

Vägdelägares rätt att kräva betalning av betalningsskyldig

(Paragraftexten är oförändrad)

47 §

Lagstadgad panträtt och säkerhet för betalning av vägavgift

(Paragraftexten är oförändrad)

5 kap.

Förvaltning av enskild väg

48 §

Förvaltning av enskild väg

(Paragraftexten är oförändrad)

49 §

Bildande av väglag

Ett väglag bildas vid förrättning av enskild väg eller vid väglagets konstituerande stämma, till vilken den enskilda vägens alla vägdelägare har blivit kallade av en av vägdelägarna i enlighet med det kallelseförfarande som föreskrivs i 61 §. Ett väglag kan även bildas genom beslut av fastighetsregisterföraren, om det inte av särskilda skäl finns behov av att behandla ärendet vid en förrättning av enskild väg.

Vid förrättning av enskild väg ska bestämmas att ett av vägdelägarna bestående väglag bildas för skötseln av vägärenden, om det måste anses vara behövt på grund av antalet vägdelägare eller en ändamålsenlig skötsel av väghållningen eller av någon annan orsak. Ett gemen-

RP 11/2018 rd

samt väglag för en ny, ännu inte anlagd väg och en befintlig väg kan inte bestämmas bli bildat, om två tredjedelar av de närvarande delägarna i den befintliga vägen motsätter sig detta.

När ett väglag bildas ska väglaget besluta om huruvida väglagets verkställande organ ska vara en syssloman eller en bestyrelse och i enlighet med det beslutet välja syssloman och en ställföreträdare för denne eller medlemmar och behövliga ersättare till bestyrelsen samt fatta beslut om väglagets namn och om antagande av stadgar för väglaget. Vad som i denna lag föreskrivs om sysslomannen och medlemmarna i bestyrelsen tillämpas även på sysslomannens ställföreträdare och på ersättarna i bestyrelsen.

Väglaget uppstår genom en anteckning om bildandet i fastighetsdatasystemet.

50 §

Införande av uppgifter om enskild väg i informationssystemen

(Paragraftexten är oförändrad)

51 §

Väglagets stadgar

(Paragraftexten är oförändrad)

52 §

Väglagets behörighet

(Paragraftexten är oförändrad)

53 §

Val av syssloman eller bestyrelse för väglaget

Väglaget utser syssloman eller medlemmarna av bestyrelsen för väglaget för högst fyra år i sänder. Till bestyrelsen ska tre till fem ordinarie medlemmar utses, om inget annat bestäms i stadgarna. Om de ordinarie medlemmarna är tre, ska minst en ersättare utses. För sysslomannen kan en ställföreträdare utses. De som utses för ovan nämnda uppgifter måste ge sitt samtycke. De behöver inte vara vägdelägare.

Sysslomannen och medlemmarna av bestyrelsen samt de som granskar redovisningen, om granskare har utsetts, har rätt till skäligt, vid väglagets stämma bestämt arvode för sitt uppdrag samt till ersättning för kostnader som uppdraget orsakar dem.

54 §

Bestyrelsens konstituering och anmälan till Lantmäteriverket

(Paragraftexten är oförändrad)

55 §

Sysslomannens och bestyrelsens ansvar och jäv

(Paragraftexten är oförändrad)

56 §

Sysslomannens och bestyrelsens uppgifter

Sysslomannen eller bestyrelsen sörjer för väghållningen av väglagets vägar och för väglagets förvaltning samt för att dessa ordnas på ett ändamålsenligt sätt i enlighet med de instruktioner väglaget gett. Sysslomannen eller bestyrelsen svarar även för att skötseln av och tillsynen över väglagets finanser är ordnade på behörigt sätt.

Väglagets namn tecknas av sysslomannen eller, om en bestyrelse har tillsatts, av bestyrelsens ordförande eller två av bestyrelsens medlemmar tillsammans, eller på ett i stadgarna angivet sätt. Inför domstol eller hos andra myndigheter företräds väglaget av sysslomannen eller dennes ställföreträdare eller av en medlem av bestyrelsen eller dennes ersättare.

Utöver vad som föreskrivs någon annanstans i denna lag har sysslomannen och bestyrelsen särskilt i uppgift att

1) föra bok över väglagets inkomster, utgifter, tillgångar och skulder samt för granskning avge redovisning för föregående räkenskapsperiod vid väglagsstämman,

2) utarbeta förslag till väglagets budget för följande räkenskapsperiod samt framlägga det för fastställelse vid väglagsstämman,

3) för fastställelse vid väglagsstämman utarbeta förslag till vägenhetsberäkning för bestämmande av vägenheter eller ändring av deras fördelning,

4) för fastställelse vid väglagsstämman utarbeta ett i 41 § avsett förslag till debiteringslängd och till grunder för bruksavgifterna samt vid behov till bruksavgifter, ändring och nytt bestämmande av dem,

5) fastställa bruksavgiften i enlighet med de bestämda grunderna och transporten i fråga,

6) sköta uttagande av väg- och bruksavgifter,

7) sammankalla väglagets årsstämma och vid behov extra stämma,

8) tills vidare eller för viss tid förbjuda eller begränsa trafik på väg eller vägdel om det på grund av tjallossning, överraskande väderleksförhållanden eller någon annan motsvarande orsak behövs för att förebygga vägskador eller för att trafiksäkerheten kräver det,

9) fastställa största tillåtna belastning för bro, färja eller annan vägdel om det finns skäl till det samt se till att uppgiften förs in i det nationella informationssystemet för väg- och gatunätet,

10) vid behov på villkor som sysslomannen eller bestyrelsen fastställt meddela tillstånd att tillfälligt enligt 28 § 4 mom. använda väg eller överskrida den tillåtna belastningen för bro, färja eller annan vägdel eller till annan särskild transport som kan skada vägen,

11) vid behov bereda ett förslag till stadgar för väglaget eller till ändring av dem för väglagsstämman,

12) föra protokoll över sina möten och de beslut som fattats vid dem, samt

13) sammankalla väglagets stämma för att avgöra ett rättelseyrkande eller själva avgöra ett rättelseyrkande över sina beslut.

57 §

Delgivning till väglag

(Paragraftexten är oförändrad)

58 §

Väglagets stämma

Vägdelägarna beslutar om väghållningen och andra angelägenheter som gäller väglaget vid väglagets stämma.

RP 11/2018 rd

Väglagets stämma kan även hållas i en elektronisk verksamhetsmiljö om det beslutas vid väglagets stämma eller bestäms i väglagets stadgar.

Utöver vad som föreskrivs någon annanstans i denna lag ska väglagets stämma särskilt fatta beslut om

- 1) fastställande av en budget för följande eller innevarande räkenskapsperiod och när väglagets räkenskapsperiod ska börja och sluta,
- 2) granskning och godkännande av redovisningen för föregående räkenskapsperiod eller förordnande av två personer att på förhand och efteråt granska redovisningen och lämna stämman en redogörelse för granskningens resultat,
- 3) beviljande av ansvarsfrihet för sysslomannen eller bestyrelsen,
- 4) val av väglagets syssloman eller bestyrelse och befrielse av sysslomannen eller bestyrelsen från uppdraget,
- 5) fastställande av vägenhetsberäkningen,
- 6) fastställande av debiteringslängden för vägavgifter och bestämmande av grunderna för bruksavgiften samt vid behov fastställande av bruksavgifter,
- 7) upptagande av penninglån,
- 8) sökande av rågång som avses i 103 § 2 mom. i fastighetsbildningslagen, när detta behövs för väghållningen,
- 9) utfärdande av anvisningar om väghållningen till sysslomannen eller bestyrelsen,
- 10) beviljande av tillstånd för regelbunden användning av vägen för andra än vägdelägare,
- 11) upplåtande av vägrätt till befintlig väg eller upphävande av vägrätt,
- 12) väglagets stadgar,
- 13) bemyndigande av en utomstående aktör att sköta vägförvaltningen och väghållningen.

59 §

Beslutsfattande i väglag

(Paragraftexten är oförändrad)

60 §

Tidpunkt för väglagets stämma

(Paragraftexten är oförändrad)

61 §

Sammankallande av väglagets stämma

Väglagsstämman sammankallas av sysslomannen eller bestyrelsen eller av någon annan i väglagets stadgar angiven aktör. En skriftlig kallelse till stämma ska sändas till varje vägdelägare vars postadress är känd för väglaget eller som har meddelat väglaget en e-postadress eller någon annan datakommunikationsförbindelse för sändande av kallelsen. I väglagets stadgar kan det även bestämmas om andra kompletterande sätt att informera om tidpunkten för väglagets stämma. Kallelsen ska tillställas vägdelägarna minst 14 dagar före stämman.

I kallelsen till en årsstämma ska förslaget till debiteringslängd nämnas, likaså sådana ärenden av betydelse för väghållningen som ska avgöras vid stämman. Väglagets stadgar ska sändas till vägdelägarna som bilaga till kallelsen. I kallelsen till en extra stämma ska de ärenden nämnas som avgörs vid stämman. Förslaget till debiteringslängd ska under minst två veckor före stämman hållas tillgängligt för vägdelägarna på en i kallelsen angiven plats eller sändas till vägdelägarna som bilaga till kallelsen.

RP 11/2018 rd

Vägdelägarna ska ges möjlighet att bekanta sig med de protokoll som efter den senaste årsstämman upprättats över de möten väglagets organ ordnat och de beslut organen fattat. Protokollen ska under minst två veckor före stämman hållas tillgängliga för vägdelägarna på en i kallelsen angiven plats.

Om sysslomannen eller bestyrelsen eller någon annan i väglagets stadgar angiven aktör underlåter att sammankalla årsstämma eller vägrar att kalla vägdelägarna till extra stämma, kan stämman på ansökan av en vägdelägare hållas under ledning av en förrättningsingenjör i samband med förrättning av enskild väg, eller så kan den behöriga närings-, trafik- och miljöcentralen på ansökan av en vägdelägare, efter att ha gett sysslomannen eller bestyrelsen tillfälle att bli hörd, berättiga sökanden att kalla vägdelägarna till stämma på det sätt som föreskrivs i 1 mom.

Vad som i 1-3 mom. föreskrivs om vägdelägare gäller även andra sakägare vars ärenden behandlas på väglagets stämma.

62 §

Protokoll över väglagets stämma

(Paragraftexten är oförändrad)

63 §

Ändringar i väglaget

(Paragraftexten är oförändrad)

64 §

Rättelse av väglagets, sysslomannens eller bestyrelsens beslut

En vägdelägare eller någon annan sakägare vars rätt är föremål för ett beslut som fattats av väglagets stämma eller den konstituerande stämman eller av sysslomannen eller bestyrelsen får hos väglagets stämma yrka på rättelse av beslutet på den grunden att beslutet inte tillkommit i laga ordning eller strider mot lag eller väglagets stadgar eller kränker hans eller hennes rättigheter.

Rättelseyrkande ska framställas inom trettio dagar från det att beslutet fattades. Väglagets syssloman eller bestyrelse ska inom trettio dagar från det att rättelseyrkandet framställdes sammankalla väglagsstämman för att behandla rättelseyrkandet. Sysslomannen eller bestyrelsen har även rätt att inom samma tid avgöra ett yrkande på rättelse av ett beslut som denna själv har fattat.

Bestämmelser om väckande av talan mot väglaget finns i 65 § 3 mom.

65 §

Klander av väglagets beslut

En vägdelägare eller annan sakägare som anser att ett beslut av väglagsstämman eller den konstituerande stämman strider mot lag eller mot väglagets stadgar eller kränker hans eller hennes rättigheter eller likabehandlingen av vägdelägarna, har rätt att klandra beslutet. Klandertalan mot väglaget ska väckas vid den tingsrätt som fungerar som jorddomstol inom tre månader från det att beslutet fattades. Behörig tingsrätt är den tingsrätt som är jorddomstol inom vars domkrets den aktuella vägen är belägen. Om vägen är belägen inom två eller

RP 11/2018 rd

flera jorddomstolskretsar avgörs ärendet av den tingsrätt som är jorddomstol inom vars domkrets största delen av den väg som ärendet gäller är belägen.

Om beslutet gäller en sådan sakägares rätt som inte är vägdelägare och som inte varit närvarande vid den stämma där beslutet fattades, har sakägaren rätt att väcka klandertalan inom tre månader från den dag då han eller hon bevisligen fick del av beslutet.

Om det med anledning av beslutet har gjorts ett i 64 § avsett rättelseyrkande, har vägdelägare och andra sakägare dock rätt att väcka talan mot väglaget vid tingsrätten inom 30 dagar från delfäendet av det beslut som meddelats med anledning av rättelseyrkandet.

Sakägarna har rätt att söka ändring genom besvär i tingsrättens avgörande i ett sådant ärende som avses i 1 mom. i enlighet med vad som föreskrivs i rättegångsbalken. Behörig hovrätt är den hovrätt inom vars domkrets väglagets väg är belägen. Om vägen är belägen inom två eller flera hovrättsdomkretsar är den hovrätt behörig inom vars domkrets största delen av den väg som ärendet gäller är belägen.

66 §

Skattefrihet för väglag

(Paragraftexten är oförändrad)

67 §

Väglagets skulder och upplösning av väglaget

(Paragraftexten är oförändrad)

68 §

Bemyndigande av utomstående aktör

(Paragraftexten är oförändrad)

69 §

Vägdelägare som inte bildar väglag

(Paragraftexten är oförändrad)

70 §

Kära och svara utan väglag

(Paragraftexten är oförändrad)

6 kap.

Förrättning av enskild väg

71 §

Förrättning av enskild väg

RP 11/2018 rd

Vid förrättning av enskild väg får följande ärenden behandlas och avgöras:

- 1) bildande, ändring och upphävande av vägrätt och andra rättigheter som avses i 2 kap.,
 - 2) omfattningen av vägområden samt upplagsplatser, områden för bilplats och områden för båtplats,
 - 3) meddelande av i 9 § avsedda begränsningar av vägrätter och andra rättigheter samt ändring av dessa begränsningar,
 - 4) inrättande av skydds- och frisiktsområden,
 - 5) meddelande av i 5 § 4 mom. avsedda bygginskränkningar,
 - 6) bestämmande av i 20 § 1 mom. avsedda tidsfrister samt upprättande av i 20 § 2 mom. avsedda kostnadsförslag och planer,
 - 7) meddelande av i 22 § avsedd rätt att flytta anordningar, anläggningar eller byggnader,
 - 8) beviljande av tillstånd till i 28 § avsedd tillståndspliktig väganvändning,
 - 9) beviljande av rätt för fastighetsägaren att enligt 29 § placera ut en avstängningsanordning,
 - 10) meddelande av i 31 § avsedd temporär rätt att använda annans område som väg,
 - 11) meddelande av i 32 § avsedd temporär rätt att färdas,
 - 12) beslutande om fördelning av väghållningsskyldigheten och fastställande av vägenheter och ändringar i fördelningen av dem,
 - 13) beslutande om i 37 och 38 § avsedd grundavgift,
 - 14) bildande, sammanslagning, delning och upplösning av väglag,
 - 15) i 69 § 2 mom. avsedda meningsskiljaktigheter mellan vägdelägare som inte bildat väglag,
 - 16) ersättningar enligt denna lag, om parterna inte har kommit överens om dem,
 - 17) oklarheter i fråga om en befintlig vägs läge och bredd och huruvida någon har vägrätt eller motsvarande nyttjanderätt enligt någon annan lag,
 - 18) oklarheter i fråga om huruvida en väg anlagts i enlighet med den bildade vägrätten eller vägen är av den standard som krävs för dess ändamål; om så inte är fallet kan det vid förrättning av enskild väg bestämmas att vägen ska förbättras till den standard som ändamålet kräver, samt
 - 19) andra ärenden som enligt denna lag ska avgöras vid förrättning av enskild väg samt andra ärenden som ska avgöras enligt denna lag, om inte något annat föreskrivs.
- Ett ärende som ska avgöras vid förrättning av enskild väg kan även avgöras vid en sådan fastighetsförrättning som avses i fastighetsbildningslagen, om det är ändamålsenligt. I samband med en förrättning av enskild väg kan utan särskilt förordnande en fastighetsbestämning verkställas, när åtgärden behövs för bestämning av vägområdet eller för vidtagande av någon annan åtgärd som avses i denna lag.
- För förrättning av enskild väg svarar Lantmäteriverket och på detaljplaneområde den myndighet som i enlighet med 5 § i fastighetsregisterlagen (392/1985) är fastighetsregisterförare på området i fråga.
- Ett i 1 mom. avsett ärende kan behandlas och avgöras vid förrättning av enskild väg oberoende av om det tidigare har fattats beslut i ärendet i fråga vid väglagets stämma.

72 §

Annan åtgärd vid förrättning av enskild väg

(Paragraftexten är oförändrad)

73 §

Ansökan om förrättning av enskild väg

Ansökan om förrättning av enskild väg görs skriftligen hos Lantmäteriverket. Om en förrättning av enskild väg berör ett helt detaljplaneområde, för vilket kommunen för fastighetsre-

RP 11/2018 rd

gister i enlighet med 5 § i fastighetsregisterlagen, ska ansökan göras hos kommunens fastighetsregisterförare.

Ansökan om förrättning av enskild väg kan göras av vägdelägare, ägare och delägare i en fastighet eller annan registerenhet, delägare i ett gemensamt område, en näringsidkare som avses i 6 § eller annan i den paragrafen avsedd aktör, det väglag vars väg ärendet gäller, samt kommunen, den behöriga närings-, trafik- och miljöcentralen eller staten. Ansökan om förrättning av enskild väg för att utreda en vägs läge och bredd samt de rättigheter som gäller för vägen kan även göras av en innehavare av särskilda rättigheter som hänför sig till fastigheten. Lantmäteriverket eller annan fastighetsregisterförare kan inleda en förrättning av enskild väg utan ansökan i sådana fall som avses i 283 § i fastighetsbildningslagen.

Av ansökan ska framgå

- 1) vilken åtgärd som söks och vid behov grunden för ansökan,
- 2) vilka fastigheter eller vilket område förrättningen är avsedd att gälla,
- 3) den sökandes namn och adress,
- 4) andra sakägare som den sökande känner till,
- 5) väglagets syssloman eller minst en ordinarie medlem av bestyrelsen om ansökan gäller en väg vars delägare bildar ett väglag, och
- 6) sökandens samt dennes lagliga företrädares eller ombuds telefonnummer och den adress och e-postadress till vilken meddelanden om förrättningen ska sändas.

74 §

Kommuns och myndighets partsställning

(Paragraftexten är oförändrad)

75 §

Ägobyte och överföring av område vid förrättning av enskild väg

(Paragraftexten är oförändrad)

76 §

Lokal förrättning av enskild väg

(Paragraftexten är oförändrad)

77 §

Överenskommelse som grund för förrättning av enskild väg

(Paragraftexten är oförändrad)

78 §

Uppgifter som ska antecknas i protokollet

(Paragraftexten är oförändrad)

79 §

Kostnader för förrättning av enskild väg

RP 11/2018 rd

(Paragraftexten är oförändrad)

80 §

Registrering av förrättning av enskild väg

(Paragraftexten är oförändrad)

81 §

Sökande av ändring i beslut som getts vid förrättning av enskild väg

(Paragraftexten är oförändrad)

82 §

Annan lagstiftning om förrättning av enskild väg

(Paragraftexten är oförändrad)

7 kap.

Understöd

83 §

Statsunderstöd

Staten kan årligen inom ramen för anslaget för ändamålet i fråga i statsbudgeten bevilja understöd till väglag för rådgivning och vägledning och för produktion av material och tjänster till stöd för dessa samt för underhållet av en enskild väg, förutsatt att det har bildats ett väglag för att sköta de ärenden som gäller vägen. En förutsättning är dessutom att uppgifterna om väglaget och den enskilda vägen i registret över enskilda vägar och i informationssystemet för väg- och gatunätet är uppdaterade.

Beslut om beviljande och indragning av statsunderstöd fattas av den behöriga närings-, trafik- och miljöcentralen i den region där vägen eller största delen av vägen finns. Närmare bestämmelser om fördelning av anslaget för statsunderstöd får vid behov utfärdas genom förordning av statsrådet.

84 §

Understöd från kommunen

(Paragraftexten är oförändrad)

85 §

Tillåtande av trafik på väg som får understöd

Om staten eller kommunen med stöd av denna eller någon annan lag understöder väglaget eller vägdelägarna gemensamt vid underhållet av en väg, får användningen av vägen för annan trafik än sådan som gagnar vägdelägarna inte förbjudas eller vägen stängas av under den pe-

RP 11/2018 rd

riod som understödet avser. Detsamma gäller en väg för vars underhåll kommunen svarar på sin bekostnad. Uttag av avgift med stöd av 28 § för användning av vägen kan förbjudas i beslutet om understöd för underhåll av vägen.

Om annan trafik än sådan som gagnar vägdelägarna orsakar fastighetens eller registerenhets ägare eller trafiksäkerheten avsevärd olägenhet, kan med kommunens samtycke trafik som gagnar andra än vägdelägarna förbjudas eller begränsas på en väg för vars underhåll det beviljas understöd eller en sådan väg stängas av. Innan kommunen ger sitt samtycke ska den begära utlåtande av den behöriga närings-, trafik- och miljöcentralen.

Om staten eller kommunen med stöd av denna eller någon annan lag understöder väglaget eller vägdelägarna gemensamt vid anläggningen av en väg, eller vägen har anlagts helt eller delvis med kommunens medel, ska vad som i denna paragraf föreskrivs om användning av vägen för annan verksamhet eller trafik än sådan som gagnar vägdelägarna iakttas i tio år efter det att den sista bidragsposten har lyfts eller kommunen har avslutat sitt vägarbete.

86 §

Förbud mot betalning av skuld med understöd

Understöd som beviljats av statens eller kommunens medel får inte utmätas för betalning av skuld.

87 §

Tillämpning av statsunderstödslagen

På de statsunderstöd som avses i detta kapitel tillämpas i övrigt statsunderstödslagen (688/2001).

88 §

Ändringssökande

Ändring i beslut som gäller statsunderstöd som delas ut av den behöriga närings-, trafik- och miljöcentralen får sökas genom besvär hos förvaltningsdomstolen. Behörig förvaltningsdomstol är den inom vars domkrets den enskilda vägen finns.

Den behöriga närings-, trafik- och miljöcentralen får söka ändring i ett i 85 § 2 mom. avsett beslut om samtycke av kommunen.

8 kap.

Särskilda bestämmelser

89 §

Register över enskilda vägar

(Paragraftexten är oförändrad)

90 §

Ny prövning av ett ärende till följd av väsentligt förändrade förhållanden

RP 11/2018 rd

(Paragraftexten är oförändrad)

91 §

Omedelbar verkställighet av beslut

(Paragraftexten är oförändrad)

92 §

Säkerhet i samband med omedelbart verkställande

(Paragraftexten är oförändrad)

93 §

Betalning av ersättning i ett för allt innan åtgärd vidtas

(Paragraftexten är oförändrad)

9 kap.

Ikraftträdande

94 §

Ikraftträdande

(Paragraftexten är oförändrad)

95 §

Övergångsbestämmelser som gäller anhängiga ärenden

På behandlingen av ärenden som vid denna lags ikraftträdande är anhängiga i sådana vägnämnder som avses i den upphävda lagen tillämpas de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet. Vägnämnderna upphör den 30 juni 2019. Behandlingen av ärenden som är anhängiga vid vägnämnderna den dagen övergår till den myndighet som är behörig enligt denna lag och på behandlingen tillämpas denna lag.

96 §

Övergångsbestämmelser som gäller ändringssökande

Ändring i ett beslut som har fattats före lagens ikraftträdande söks enligt de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet.

På sökande av ändring i beslut som meddelats före ikraftträdandet av denna lag tillämpas de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet.

Om en domstol upphäver ett beslut som har fattats före lagens ikraftträdande och återförvisar ärendet att i sin helhet behandlas på nytt, ska ärendet behandlas och avgöras enligt denna lag.

97 §

Andra övergångsbestämmelser

Vägområdet till en befintlig väg, sådant det var vid ikraftträdandet av denna lag, motsvarar vägens vägområde enligt denna lag.

Bestämmelserna om väglag i denna lag tillämpas också på väglag som bildats före ikraftträdandet av denna lag.

Vad som i 14 § föreskrivs om rättigheter som grundar sig på avtal gäller även avtal som avses i 21 § i den upphävda lagen och på dem grundade rättigheter.

Om väghållningen före ikraftträdandet av denna lag har ordnats enligt en i 32 § i den upphävda lagen avsedd vägdelning, ska den senast den 31 december 2020 ordnas så som föreskrivs i denna lag.

På vägar som i enlighet med 105–107 § i den upphävda lagen betraktas som enskilda vägar tillämpas denna lag.

En grind, bom eller annan avspärning som fastighetsägaren har placerat ut i enlighet med den upphävda lagen får finnas kvar fram till utgången av 2020. Om fastighetsägaren även efter detta vill ha kvar avspärningen, ska vad som föreskrivs i 29 § 3 mom. iakttas.

Vad som i 85 § 3 mom. föreskrivs om tillåtande av trafik på väg som får understöd tillämpas även på en väg vars väghållning har fått understöd på det sätt som avses i 96 § 2 mom. i den upphävda lagen.

Helsingfors den 1 mars 2018

Statsminister

Juha Sipilä

Trafikminister Anne Berner